

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. +370 5 219 1225, el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.

Atsisk. sąsk. LT43 4040 0636 1000 2196, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, finansų įstaigos kodas 40400

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026- - Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBEI

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija teikia Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72¹ straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 29 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymo pakeitimo projektas) projektus (toliau kartu – Įstatymų projektai), susijusius su Lietuvos Respublikos 2027–2029 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projektu (toliau – Biudžeto patvirtinimo įstatymo projektas), kuriame numatyta papildomų lėšų akademinėms ir neakademinėms darbuotojų algoms padidinti nuo 2027 m. sausio 1 d., ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72¹ straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 29 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma pritarti Įstatymų projektams ir pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui.

Įstatymų projektų tikslas – sudaryti teisinės prielaidas valstybiniuose mokslinių tyrimų institutuose (toliau – Institutas) didinti darbo užmokestį nuo 2027 m. sausio 1 d. 7,56 proc. (įskaitant pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio didinimą) šiems darbuotojams, padidinant pareiginės algos koeficientų intervalų apatines ir viršutines ribas:

1. Įstatymo projektu – Instituto direktoriui, Instituto moksliniam sekretoriui, vyriausiajam mokslo darbuotojui, vyresniajam mokslo darbuotojui, mokslo darbuotojui, mokslininkui stažuotojui ir jaunesniajam mokslo darbuotojui;

2. Įstatymo pakeitimo projektu – tyrėjams, priimtiems į pareigas iki 2024 m. sausio 1 d.

Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2026 m. rugsėjo 11 d. paskelbtą Ekonominės raidos scenarijų 2027 m. prognozuojamas šalies vidutinio darbo užmokesčio augimas sudarys 7,2 proc., todėl, įgyvendinant Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą bei Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinę sutartį, lėšos mokslo darbuotojų darbo užmokesčiui turėtų didėti ne mažiau kaip 7,56 proc. (t. y. $7,2 \times 1,05 = 7,56$). Planuojama, kad nuo 2027 m. sausio 1 d. bazinis dydis išaugs nuo 1 798 Eur iki 1 843 Eur (2,5 proc.). Siekiant, kad lėšos mokslo darbuotojų darbo užmokesčiui nuo 2027 m. sausio 1 d. padidėtų 7,56 proc., pareiginės algos koeficientus reikia didinti 4,93 proc., tuomet bendras darbo užmokesčio padidinimas sudarys 7,56 proc. (įskaitant pareiginės algos koeficientų ir bazinio dydžio padidinimą).

Įstatymo projektu siūloma Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72¹ straipsnio 5 dalyje nustatytų visų pareigybių pareiginės algos koeficientų intervalų apatinės ir viršutinės ribas nuo 2027 m. sausio 1 d. padidinti 4,93 proc.

Įstatymo pakeitimo projektu siūloma Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1257 29 straipsnio 6¹ dalyje nustatytas Institutų tyrėjų, priimtų į pareigas iki 2024 m. sausio 1 d., pareiginės algos koeficientų intervalų apatinės ir viršutinės ribas padidinti 4,93 proc. nuo 2027 m. sausio 1 d.

Pažymime, kad Įstatymų projektai įgyvendina:

- Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. XV-1157 „Dėl Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 306 punkte numatytą siekį užtikrinti, kad mokslininkų, dėstytojų ir neakademinių personalo atlyginimai būtų konkurencingi šalies darbo rinkoje, ir Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2026 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 675 „Dėl Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 5.1 veiksmą, pagal kurį numatyta užtikrinti, kad valstybės biudžeto lėšos valstybinių mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų darbo užmokesčiui kasmet augtų ne mažiau kaip 5 proc. sparčiau už prognozuojamą kitų metų šalies vidutinio darbo užmokesčio augimą;

- Nacionalinio susitarimo dėl Lietuvos švietimo politikos siekį, numatant tvarų dėstytojų ir mokslo darbuotojų darbo užmokesčio augimą po 2024 metų;

- 2017 m. lapkričio 22 d. Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinės sutarties, įregistruotos Kolektyvinių sutarčių registre numeriu Nr. PV3-61 su visais pakeitimais ir papildymais, nuostatas, pagal kurias numatyta užtikrinti, kad valstybės biudžeto lėšos valstybinių mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų, dėstytojų ir neakademių darbuotojų darbo užmokesčiui kasmet augtų ne mažiau kaip 5 proc. sparčiau už prognozuojamą kitų metų šalies vidutinio darbo užmokesčio augimą.

Sparčiai didėjant atlyginimams Lietuvos darbo rinkoje (visų sektorių darbuotojams) ir siekiant išlaikyti mokslo ir studijų institucijų konkurencingumą, būtina toliau nuosekliai didinti akademių darbuotojų darbo užmokesčių. Dėstytojų, mokslo darbuotojų ir tyrėjų atlyginimų augimas yra viena iš sąlygų pritraukti ir išlaikyti aukštos kvalifikacijos specialistus mokslo ir studijų sistemoje, stiprinti akademinės karjeros patrauklumą ir sudaryti prielaidas aukštesnei studijų bei mokslinių tyrimų kokybei. Nuoseklus šios srities finansavimo stiprinimas yra būtinas ilgalaikiam valstybės konkurencingumui, nes nuo akademinio personalo potencialo tiesiogiai priklauso Lietuvos gebėjimas rengti aukštos kvalifikacijos specialistus, vykdyti tarptautiniu mastu konkurencingus mokslinius tyrimus ir kurti inovacijas.

Priėmus Įstatymų projektus ir įvertinus numatomą pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio padidinimą 2027 m. (nuo 1 798 Eur iki 1 843 Eur), Institutuose pareiginė alga *bruto* nuo 2027 m. sausio 1 d. kiltų 7,56 proc.: Instituto direktoriaus – 278–497 Eur, Instituto mokslinio sekretoriaus – 218–410 Eur, vyriausiojo mokslo darbuotojo – 246–439 Eur; vyresniojo mokslo darbuotojo – 218–333 Eur; mokslo darbuotojo, mokslininko stažuotojo – 218–251 Eur; jaunesniojo mokslo darbuotojo – 195–245 Eur, o Institutuose dirbančių tyrėjų pareiginė alga *bruto* nuo 2027 m. sausio 1 d. kiltų 218–251 Eur.

Institutuose akademių ir neakademių darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti 2027 metais reikės apie 7,3 mln. Eur valstybės biudžeto asignavimų, kurie numatyti rengiamame Lietuvos Respublikos 2027–2029 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekte.

Atkreipiame dėmesį, kad teikiami Įstatymų projektai susiję tik su Institutų administracijos, mokslo darbuotojų ir tyrėjų, priimtų į pareigas iki 2024 m. sausio 1 d., darbo užmokesčio nustatymu. Aukštosios mokyklos, pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir Mokslo ir studijų įstatymo 8 straipsnį, turi autonomiją, apimančią akademinę, administracinę, ūkio ir finansų tvarkymo veiklą, grindžiamą savivaldos principu ir akademinė laisve. Laikydamosi įstatymų ir kitų teisės aktų, aukštosios mokyklos pačios nustato savo struktūrą, vidaus darbo tvarką, darbuotojų skaičių, jų teises,

pareigas ir darbo apmokėjimo sąlygas. Visų valstybinių mokslo ir studijų institucijų (mokslinių tyrimų institutų, universitetų ir kolegijų) akademinį ir neakademinį darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti 2027–2029 metų valstybės biudžeto projekte 2027 metams bus numatyta 61,9 mln. Eur.

Įstatymų projektai ir Nutarimo projektas buvo pateikti derinti skubos tvarka Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimui, Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencijai, Lietuvos švietimo ir mokslo profesinei sąjungai, Švietimo ir mokslo profesinei sąjungai „Solidarumas“, Lietuvos profesinei sąjungai „Sandrauga“ (toliau kartu – suinteresuotos institucijos) ir paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS, Nr. 26-12957). Suinteresuotos institucijos per nustatytą terminą Įstatymų projektams ir Nutarimo projektui pastabų nepateikė.

Pažymime, kad Įstatymų projektus ir Nutarimo projektą Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikiame ypatingos skubos tvarka. Įstatymų projektai yra Biudžeto patvirtinimo įstatymo projekto lydimieji teisės aktai, todėl Lietuvos Respublikos Seime numatoma juos svarstyti kartu su Biudžeto patvirtinimo įstatymo projektu. Pagal Lietuvos Respublikos Seimo statuto 172 straipsnio 2 dalį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė Biudžeto patvirtinimo įstatymo projektą kartu su Įstatymų projektais turi pateikti Lietuvos Respublikos Seimui ne vėliau kaip iki spalio 17 dienos. Pažymėtina, kad Įstatymų projektų nebuvo galimybių parengti anksčiau, nes sprendimai dėl darbo apmokėjimo sąlygų pakeitimo (pareiginės algos koeficientų didinimo 2027 m.) galėjo būti priimti, tik įvertinus visus valstybės finansinius įsipareigojimus ir valstybės biudžeto galimybes ateinantiems metams. Todėl, siekdami užtikrinti biudžeto planavimo ir vykdymo procedūras, susijusias su Biudžeto patvirtinimo įstatymo projekte planuojamomis papildomomis lėšomis akademinį ir neakademinį darbuotojų algoms padidinti 2027 metais, Įstatymų projektus ir Nutarimo projektą teikiame ypatingos skubos tvarka.

Įstatymų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų. Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nepriėmus Nutarimo projekto, nebus užtikrintos biudžeto vykdymo procedūros, susijusios su Lietuvos Respublikos 2027–2029 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo projekte numatytais papildomomis lėšomis akademinį ir neakademinį darbuotojų algoms padidinti nuo 2027 m. sausio 1 d.

Įstatymų projektus ir lydimuosius dokumentus parengė Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Ekonomikos departamento (direktorė Eglė Radėnienė, tel. +370 684 26 858, el. p. Egle.Radeniene@smsm.lt) Mokslo ir studijų ekonomikos skyriaus (vedėja Vaida Balkuvienė, tel. +370 666 59 716, el. p. Vaida.Balkuviene@smsm.lt) vyriausioji specialistė Laura Sapkaitė (tel. +370 649 97 287, el. p. Laura.Sapkaite@smsm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Įstatymo pakeitimo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
4. Aiškinamasis raštas, 4 lapai.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė

Raminta Popovienė

Laura Sapkaitė, tel. +370 649 97 287, el. p. Laura.Sapkaite@smsm.lt